ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.9.2019
COM(2019) 424 final

2019/0200 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιτροπής κανόνων καταγωγής που συστάθηκε με τη συμφωνία για τους κανόνες καταγωγής (ΠΟΕ-GATT 1994), η οποία προσαρτήθηκε στην τελική πράξη που υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, στο πλαίσιο της επιτροπής κανόνων καταγωγής που συστάθηκε με τη συμφωνία για τους κανόνες καταγωγής (ΠΟΕ-GATT 1994), η οποία προσαρτήθηκε στην τελική πράξη που υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994, σχετικά με την προβλεπόμενη έκδοση ανακοίνωσης για την ενίσχυση της διαφάνειας των μη προτιμησιακών κανόνων καταγωγής.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Συμφωνία για τους κανόνες καταγωγής

Η συμφωνία για τους κανόνες καταγωγής (ΠΟΕ-GATT 1994), η οποία προσαρτήθηκε στην τελική πράξη που υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 («η συμφωνία»), έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι μη προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής δεν δημιουργούν από μόνοι τους περιττά εμπόδια στο εμπόριο και αποσκοπεί στην εναρμόνιση, σε διεθνές επίπεδο, των κανόνων καταγωγής, πλην των κανόνων καταγωγής που αφορούν την παραχώρηση δασμολογικών προτιμήσεων. Μέχρις ότου ολοκληρωθεί το πρόγραμμα εναρμόνισης, τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι κανόνες καταγωγής τους είναι διαφανείς· ότι δεν επιφέρουν περιορισμούς, στρεβλώσεις ή διακοπές του διεθνούς εμπορίου· ότι εφαρμόζονται με τρόπο συνεπή, ομοιόμορφο, αντικειμενικό και λογικό, και ότι βασίζονται σε θετικά κριτήρια. Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1995.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας[1]. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι επίσης συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας.

2.2. Επιτροπή κανόνων καταγωγής

Η επιτροπή κανόνων καταγωγής συστάθηκε στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) και είναι ανοικτή στα μέλη του ΠΟΕ. Συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ετησίως και εξετάζει την εφαρμογή και τη λειτουργία της συμφωνίας για τους κανόνες καταγωγής. Το έργο της επιτροπής έχει επικεντρωθεί κυρίως στην εναρμόνιση των μη προτιμησιακών κανόνων καταγωγής. Οι διαπραγματεύσεις δεν έχουν ολοκληρωθεί και τα μέλη του ΠΟΕ εφαρμόζουν επί του παρόντος τους εθνικούς κανόνες καταγωγής για μη προτιμησιακούς σκοπούς. Πρόσφατα, ξεκίνησαν ορισμένες εργασίες σχετικά με τους προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής, ιδίως εκείνους που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των εμπορικών προτιμήσεων για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες. Οι αποφάσεις στην επιτροπή λαμβάνονται συνήθως με συναίνεση.

2.3. Η προβλεπόμενη πράξη της επιτροπής κανόνων καταγωγής

Στις [ημερομηνία], κατά τη διάρκεια της ετήσιας συνεδρίασής της, η επιτροπή κανόνων καταγωγής πρόκειται να εκδώσει ανακοίνωση[2] σχετικά με την «Ενίσχυση της διαφάνειας των μη προτιμησιακών κανόνων καταγωγής» («η προβλεπόμενη πράξη»).

---

[1] Απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, (ΕΕ L 336 της 23.12.1994, σ. 1).

[2] Ανακοίνωση της Αυστραλίας· της Βραζιλίας· του Χονγκ Κονγκ· της Ιαπωνίας ·της Δημοκρατίας της Κορέας· της Νέας Ζηλανδίας· της Νορβηγίας· των Φιλιππίνων· της Ρωσικής Ομοσπονδίας ·της

Σκοπός της προβλεπόμενης πράξης είναι η ενίσχυση της διαφάνειας των νόμων, κανονισμών και πρακτικών όσον αφορά τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής και η συμπλήρωση των υποχρεώσεων κοινοποίησης του άρθρου 5 της συμφωνίας για τους κανόνες καταγωγής.

Το νομικό καθεστώς των πράξεων που εκδίδονται από τις επιτροπές του ΠΟΕ δεν αποτελεί αντικείμενο της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου ούτε της συμφωνίας για τους κανόνες καταγωγής. Ο δεσμευτικός χαρακτήρας της προβλεπόμενης πράξης καθορίζεται με βάση το κείμενο της εν λόγω πράξης. Λαμβανομένου υπόψη του κειμένου της ανακοίνωσης για την ενίσχυση της διαφάνειας των μη προτιμησιακών κανόνων καταγωγής, η προβλεπόμενη πράξη θα καταστεί δεσμευτική για τα μέρη.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Οι μη προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής είναι οι κανόνες που εφαρμόζονται εν απουσία εμπορικών προτιμήσεων, δηλαδή όταν το εμπόριο πραγματοποιείται βάσει της αρχής του μάλλον ευνοουμένου κράτους. Επιπλέον, ορισμένα μέτρα εμπορικής πολιτικής, όπως οι ποσοστώσεις, το αντιντάμπινγκ ή η επίθεση σήματος καταγωγής, είναι δυνατόν να απαιτούν τον προσδιορισμό της καταγωγής βάσει της εφαρμογής μη προτιμησιακών κανόνων καταγωγής.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 της συμφωνίας για τους κανόνες καταγωγής, κάθε μέλος του ΠΟΕ κοινοποιεί στη Γραμματεία του ΠΟΕ, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της συμφωνίας του ΠΟΕ για το εν λόγω μέλος, τους κανόνες καταγωγής και τις δικαστικές και διοικητικές αποφάσεις γενικής εφαρμογής που αφορούν τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής και ισχύουν στο εν λόγω μέλος την ημερομηνία αυτή. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποίησε τις απαιτούμενες πληροφορίες στη Γραμματεία του ΠΟΕ.

Στη συμφωνία για τους κανόνες καταγωγής, τα μέλη του ΠΟΕ συμφώνησαν να διαπραγματευθούν εναρμονισμένους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής. Ωστόσο, οι διαπραγματεύσεις αυτές δεν έχουν ολοκληρωθεί και τα μέλη του ΠΟΕ εφαρμόζουν επί του παρόντος τους εθνικούς κανόνες καταγωγής για μη προτιμησιακούς σκοπούς. Ως εκ τούτου, εφαρμόζονται διαφορετικοί μη προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής κατά την εισαγωγή και/ή την εξαγωγή, ανάλογα με τα εκάστοτε μέλη του ΠΟΕ. Επιπλέον, δεν εφαρμόζουν όλα τα μέλη του ΠΟΕ ειδική νομοθεσία όσον αφορά τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής. Στην Ένωση, οι κανόνες αυτοί προβλέπονται στα άρθρα 59 έως 61 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα[3].

Προκειμένου να αποφευχθεί η δημιουργία περιττών εμποδίων στο εμπόριο λόγω της ποικιλίας και της πληθώρας των μη προτιμησιακών κανόνων καταγωγής που πρέπει να εφαρμόζονται, συστάθηκε μικρή ομάδα εργασίας με εκπροσώπους από την επιτροπή κανόνων καταγωγής, ώστε να διερευνηθούν οι τρόποι βελτίωσης της διαφάνειας όσον αφορά τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετείχε στην εν λόγω μικρή ομάδα εργασίας και συνέβαλε εποικοδομητικά στην προβλεπόμενη πράξη. Οι συζητήσεις συνεχίστηκαν στις συνεδριάσεις της επιτροπής κανόνων καταγωγής τον Μάρτιο και τον Μάιο του 2019. Ο συντονισμός με τα κράτη μέλη διασφαλίστηκε μέσω των αντιπροσωπειών των κρατών μελών στον ΠΟΕ και μέσω του τμήματος καταγωγής της ομάδας τελωνειακών εμπειρογνωμόνων.

Σινγκαπούρης· της Ελβετίας· του χωριστού τελωνειακού εδάφους Ταϊβάν, Πενγκού, Κινμέν και Ματσού· και των Ηνωμένων Πολιτειών.

[3] ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1.

Δεδομένου ότι η ύπαρξη σαφών και ευπρόβλεπτων κανόνων καταγωγής διευκολύνει τη ροή του διεθνούς εμπορίου, η προβλεπόμενη πράξη αποσκοπεί στην ενίσχυση της διαφάνειας των νόμων, κανονισμών και πρακτικών όσον αφορά τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής και τη συμπλήρωση των υποχρεώσεων κοινοποίησης του άρθρου 5 της συμφωνίας για τους κανόνες καταγωγής.

Η προβλεπόμενη πράξη ορίζει την υποχρεωτική κοινοποίηση, από κάθε μέλος του ΠΟΕ, των οικείων μη προτιμησιακών κανόνων καταγωγής που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της εφαρμογής της μεταχείρισης του μάλλον ευνοουμένου κράτους βάσει των άρθρων I, II, III, XI και XIII της GATT του 1994. Προβλέπει επίσης την προαιρετική κοινοποίηση μη προτιμησιακών κανόνων καταγωγής που εφαρμόζονται για όλους τους άλλους σκοπούς που καλύπτονται από το άρθρο 1.2 της συμφωνίας για τους κανόνες καταγωγής (δασμοί αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικοί δασμοί βάσει του άρθρου VI της GATT του 1994, μέτρα διασφάλισης βάσει του άρθρου XIX της GATT του 1994, απαιτήσεις επίθεσης σήματος καταγωγής βάσει του άρθρου IX της GATT 1994, ποσοτικοί περιορισμοί ή δασμολογικές ποσοστώσεις, κανόνες καταγωγής που εφαρμόζονται για τις δημόσιες συμβάσεις και τις εμπορικές στατιστικές). Επιπλέον, η προβλεπόμενη πράξη περιλαμβάνει υποχρέωση κοινοποίησης από τα μέλη του ΠΟΕ τυχόν πιστοποιητικών μη προτιμησιακής καταγωγής, τα οποία είναι υποχρεωτικά κατά την εκτέλεση συναλλαγών εισαγωγής ή εξαγωγής. Οι κοινοποιήσεις πρέπει να πραγματοποιούνται με τη χρήση υποδειγμάτων που προσαρτώνται στην προβλεπόμενη πράξη.

Η προβλεπόμενη πράξη δημιουργεί υποχρεώσεις κοινοποίησης πέραν εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 5 της συμφωνίας για τους κανόνες καταγωγής.

Ως εκ τούτου, απαιτείται ο καθορισμός της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην επιτροπή κανόνων καταγωγής.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «*των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.*»

Η έννοια των «*πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα*» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εν λόγω όργανο. Περιλαμβάνει επίσης πράξεις που δεν έχουν δεσμευτική ισχύ βάσει του διεθνούς δικαίου, αλλά «*επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης*»[4].

4.1.2. Εφαρμογή στην παρούσα περίπτωση

Η επιτροπή κανόνων καταγωγής είναι όργανο που έχει συσταθεί με συμφωνία, συγκεκριμένα με τη συμφωνία για τους κανόνες καταγωγής (ΠΟΕ-GATT 1994).

Η πράξη την οποία καλείται να εκδώσει η επιτροπή κανόνων καταγωγής συνιστά πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα. Το νομικό καθεστώς των πράξεων που εκδίδονται από την

[4] Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

επιτροπή κανόνων καταγωγής δεν αποτελεί αντικείμενο της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου ούτε της συμφωνίας για τους κανόνες καταγωγής. Ο δεσμευτικός χαρακτήρας της προβλεπόμενης πράξης καθορίζεται, επομένως, με βάση το κείμενο της εν λόγω πράξης. Λαμβανομένου υπόψη του κειμένου της ανακοίνωσης για την ενίσχυση της διαφάνειας των μη προτιμησιακών κανόνων καταγωγής, η προβλεπόμενη πράξη πρέπει να θεωρηθεί ότι παράγει έννομα αποτελέσματα.

Η προβλεπόμενη πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης βάσει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον σκοπό και το περιεχόμενο της προβλεπόμενης πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προβλεπόμενη πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνη ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην παρούσα περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο της προβλεπόμενης πράξης αφορούν την κοινή εμπορική πολιτική.

Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης είναι το άρθρο 207 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 207 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

5. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Άνευ αντικειμένου.

2019/0200 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιτροπής κανόνων καταγωγής που συστάθηκε με τη συμφωνία για τους κανόνες καταγωγής (ΠΟΕ-GATT 1994), η οποία προσαρτήθηκε στην τελική πράξη που υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 3 και παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η συμφωνία για τους κανόνες καταγωγής (ΠΟΕ-GATT 1994), η οποία προσαρτήθηκε στην τελική πράξη που υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 («η συμφωνία») συνήφθη από την Ένωση με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου[5] και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1995.

(2) Με το άρθρο 4 της συμφωνίας συστήνεται η επιτροπή κανόνων καταγωγής.

(3) Η επιτροπή κανόνων καταγωγής, κατά τη διάρκεια της [...] συνόδου/συνεδρίασής της στις [ημερομηνία], πρόκειται να εκδώσει ανακοίνωση με τίτλο «Ενίσχυση της διαφάνειας στους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής».

(4) Είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο της επιτροπής κανόνων καταγωγής, καθώς η ανακοίνωση θα είναι δεσμευτική για την Ένωση.

(5) Η προτεινόμενη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης αποσκοπεί στην ενίσχυση της διαφάνειας των νόμων, κανονισμών και πρακτικών όσον αφορά τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής, μέσω κανόνων για την υποχρεωτική ή προαιρετική κοινοποίηση από τα μέλη του ΠΟΕ των μη προτιμησιακών κανόνων καταγωγής τους, με τη χρήση τυποποιημένων υποδειγμάτων. Το γεγονός αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα σαφέστερους και πιο προβλέψιμους κανόνες καταγωγής και θα διευκολύνει τη ροή του διεθνούς εμπορίου,

[5] Απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1994 σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ L 336 της 23.12.1994, σ. 1).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης κατά την συνεδρίαση της επιτροπής κανόνων καταγωγής βασίζεται στο σχέδιο πράξης της επιτροπής κανόνων καταγωγής το οποίο επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

Οι εκπρόσωποι της Ένωσης μπορούν να συμφωνήσουν για ήσσονος σημασίας συντακτικές αλλαγές στο σχέδιο πράξης υπό το φως των εξελίξεων κατά τις προσεχείς συνεδριάσεις της επιτροπής κανόνων καταγωγής, σε διαβούλευση με τα κράτη μέλη, ή κατά τη διάρκεια επιτόπιων συνεδριάσεων συντονισμού, χωρίς περαιτέρω απόφαση του Συμβουλίου.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος